

Juryrapport 2026

Inleiding

Het thema van de wedstrijd van het Leids haikupad in 2026 ‘ontdekkingen’. Een thema dat aansluit bij de stad Leiden, stad der ontdekkingen. En in Leiden valt veel te ontdekken op verscheidene gebieden.

Ook dit jaar hadden we meer dan 200 inzendingen en daaruit heeft de jury een winnaar en vijf eervolle vermeldingen gekozen. Dat was geen eenvoudige opgave.

Degene die de eerste prijs wint krijgt zijn of haar haiku gebeiteld in een steen, die een onderdeel van het haikupad zal worden. Deze steen komt te liggen op de stoep van Kaiserstraat 47. De eervolle vermeldingen krijgen een oorkonde en kleine tentoonstelling op de binnenplaats van het Sieboldhuis.

Het is opvallend dat alle haikudichters zich gehouden hebben aan de 5-7-5 lettergrepen. Er is al een tijd een trend gaande, waarbij dat niet zo streng meer geldt. Deze dichters hebben flink met taal gespeeld.

In Japan worden in de haiku’s seizoenswoorden gebruikt, in Nederland doen we dat veel minder. Het seizoenswoord in een Japanse haiku heet een kigo (季語). Een kigo is een woord of korte frase die direct of indirect verwijst naar een specifiek seizoen.

In de traditionele Japanse dichtkunst is het toevoegen van een kigo een verplichte regel om het gedicht te verbinden met de natuur en de vergankelijkheid van de tijd.

Bij het vorige thema ‘Natuur in de stad’ lag het meer voor de hand om een kigo te gebruiken.Toch is er in één haiku een seizoenswoord gebruikt.

Dit rapport is namens de jury (Cécile Verburg, Jan Halin en Arie de Kluijver) opgesteld door Cécile Verburg.

Eervolle vermelding

Wie heeft er niet op zijn rug naar de voortdrijvende wolken liggen kijken en daar van allerlei fantasieën bij gehad.

Zo ook in de haiku van Annemieke waar het kind een kasteel ontdekt dat vaart. Een mooie onverwachte wending in de derde regel, goed opgebouwd. De eerste regel is 4 lettergrepen, maar je ziet hier dat dat helemaal klopt en dat meer lettergrepen hier niet nodig zijn.

Naam: Annemieke Taffijn

schapenwolken

een kind lacht naar de hemel

daar vaart een kasteel

Eervolle vermelding

Bijzonder in deze haiku is dat Noa de gracht een stem geeft. Leiden kent vele grachten en vele bruggen waar het water onderdoor stroomt. Zelf heb je waarschijnlijk wel eens door Leiden gevaren en dat je dan onder zo’n lage donkere brug doorging, moest bukken en blij was dat je eruit was en weer de ruimte kon ervaren.

Mooi dat je in deze haiku met de gracht mee stroomt en een nieuwe hemel ontdekt.

Naam: Noa de Kievit

Onder de brug door

ontdekt de gracht in stilte

een nieuwe hemel.

Eervolle vermelding

Bij deze haiku van Noor moesten we denken aan de 17e eeuwse beroemde haikudichter Matsuo Bashõ die ook op reis ging en zich onderweg verwonderde en schreef in zijn bekende reisdagboeken. Zij waren een unieke combinatie van proza en haiku's waarin hij zijn fysieke en geestelijke reis beschrijft.

Ik weet niet Noor of dit een eigen beleving is geweest, maar ik hoop dat je met niet al te veel vragen bent blijven zitten.

Een mooie wat mysterieuze haiku.

Naam: Noor Damiane de Jong

Ik ging ver van huis

en kwam terug met meer vragen

dan toen ik vertrok

Eervolle vermelding

Voor wie het niet weet: Heike Kamerlingh Onnes was een Nederlandse natuurkundige en Nobelprijswinnaar die bekendstaat om het vloeibaar maken van helium. -269° Celsius, net boven het absolute nulpunt en waar het instituut op de Steenschuur genoemd naar hem de bijnaam 'de koudste plek op aarde' kreeg.

Dit is een heel Leidse haiku, waarbij op een grappige manier de tegenstelling nulpunt en hoogtepunt verwerkt is. Ook nog eens in 5 7 5 lettergrepen. Het zou leuk zijn als deze haiku in of bij het Kamerlingh Onnes gebouw geplaatst kan worden.

Naam: Leander Affourtit

Kamerlingh Onnes

Het absolute nulpunt

Een Leids hoogtepunt

Eervolle vermelding

In de haiku van Isabelle sta je voor de deur van het hofje en hebt nog geen idee wat er achter zit. Door het gebruik van zwaait open krijg je ineens, als in een toneelstuk waar het doek opengaat, te zien wat erachter ligt. En word je meteen overvallen door de stilte die er heerst.

Voor veel toeristen en mensen die nooit in een hofje zijn geweest is dit echt een ontdekking.

Een mooie evenwichtige haiku.

Naam: Isabelle Cauwels

een deur zwaait open

de muren van het hofje

in stilte gehuld

Winnende haiku

En dan komen we nu bij de winnares die een mooie sfeervolle haiku geschreven heeft.

Door de Mare te benoemen weten we meteen dat we in Leiden zijn. Mooi is ook de alliteratie mist en Mare,

Irene heeft het woord mist gebruikt, wat ook in Japan een seizoenswoord of kigo is. Bij ons verwijst het vaak naar de herfst, waarbij het dikwijls ‘s morgens mistig is. Heel mooi schetst Irene het beeld van de roeier in de mist die je niet ziet maar wel de roeispaan die door de mist heen snijdt, een onverwacht beeld, mooi poëtisch weergegeven in het gebruik van het woord nevelranden in de derde regel. Ongebruikelijk is ook de roeispaan die als een mes snijdt.

Kortom, een originele poëtische haiku, een eerste plaats waardig.

Naam: Irene Schoenmacker

mist op de Mare

een roeispaan snijdt voorzichtig

nevelranden los

De winnaar van de haikuwedstrijd 2026 is Irene Schoenmacker. De steen met haiku is te zien op de stoep van Kaiserstraat 47 in Leiden.

De winnende haiku en de eervolle vermeldingen in een tijdelijke expositie in het Japanmuseum SieboldHuis in Leiden.